

Izbija vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredniški in upravnjski prostori:
2657 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXV. Cena lista je \$6.00 Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO 23. ILL. TOREK. 22. JUNIJA (JUNE 22). 1943 Subscription \$6.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 121
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Italija kliče milijone moških, žensk na obrambo

Angleški letalci bombardirali velike Schneiderjeve orožne tovarne v Le Creusotu, Francija. Pariška radiopostaja je priznala, da so bombe povzročile veliko škodo.—Britska admiraliteta naznanila uspešne operacije proti nemškim podmornicam na Atlantiku.—Rusi uničili 3595 nemških letal v sedmih tednih.—Japonski bombni napad na avstralsko luko odbit

London, 21. junija.—Transoceansko (nemško) poročilo javlja, da je Mussolini danes poklical dva milijona žensk od 18. do 24. leta starosti in vse količinsko sposobne moške, skupaj okrog osem milijonov prebivalcev Italije, v službo za obrambo države. Ženske morajo iti na delo na polju in v tovarnah, moški pa na fronto.—Poročilo iz severne Afrike se glasi, da se zavezniško "mehanje" Sicilije, Sardinije in mest v južni Italiji z bombami iz letal nadaljuje.

London, 21. junija.—Angleški bombniki so sinoči bombardirali velike Schneiderjeve orožne tovarne v Le Creusotu, Francija, 170 milj južnovzhodno od Pariza. Važnost teh tovarn se je podvojila kot posledica razdejavanja nemških industrijskih središč v Porurju po zavezniški letalski sili.

Pariška radiopostaja je priznala, da so bombe povzročile ogromno škodo. Čez sto ljudi je bilo ubitih in 250 ranjenih. Mnenje prevladuje, da se še mnogo irtev nahaja pod razvalinami.

Angleški letalci so metali štiritonske bombe na Schneiderjeve tovarne. Letalski minister poroča, da je bilo ozračje jasno v času napada na te tovarne. Letalci so naredili 750 milj dolgo pot iz Anglije do Le Creusota in v obratni smeri.

Prostor, ki ga zavzemajo tovarne, obsega 750 akrov. Te so največje orožne tovarne v Franciji in se lahko primerjajo Kruppovim v Essen, Nemčija.

Drugi roji angleških letal so metali bombe na nacijsko vojaško letališče pri Poixu v bližini Amiens, ki so razbile hangarje, skladišča in druge objekte. Letalci so po povratku v svoje oporišče povedali, da so bombe zanesle ogromne požare, katere so videli, ko so bili 70 milj proč od tarče napada.

Admiraliteta je naznanila uspešne operacije edinic britske mornarice in letalske sile proti nemškim podmornicam na Atlantiku. Te so potopile pet in poškodovale tri nemške podmornice. Kampanja, katere cilj je počiščenje nemških podmornic na Atlantiku, se nadaljuje.

W. A. Crumley, dopisnik londonskega lista Daily Express, trdi, da so ameriška letala in edince britske bojne mornarice potopile najmanj 50 nemških podmornic na Atlantiku v zadnjih osmih tednih. Letala in bojne ladje spremljajo parnike, ki prevažajo čete in vojni material iz Amerike v Anglijo.

Poročilo iz Moskve pravi, da so ruski letalci metali bombe na nemška letališča in militaristične naprave na fronti med Brijanskom in Karačevim v bližini Orla in da so te uničile 276 sovražnih letal. S tem je število nemških letal, katere so Rusi uničili v sedmih tednih, naraslo na 3595.

Posebni komunikacije omenja ruske bombne napade na nemške vojaške koncentracije na severozahodni strani Orla in nemški napad na ruske pozicije pri Volkovu, južnovzhodno od Leningrada. Napada se je udeležilo 50 nemških letal in izmed teh so jih Rusi uničili petnajst.

OBLAST ITALIJAN-SKEGA DIKTATORJA OKRNJENA

Tajnik fašistične stranke izdaja ukaze

POROČILA O IZGREDIH V KALABRIJI

Bern, Švica, 21. jun.—Poročila iz Rima se glase, da je Carlo Scorza, tajnik fašistične stranke, prevzel "začasno kontrolo nad notranjo fronto." Italijanski tisk in napol uradni krogi so potrdili to dejstvo. Govorice se kirijo, da je bila Mussolinijeva oblast okrnjena ni da so drugi prevzeli vodstvo vojnih operacij.

Scorza izdaja ukaze in odredbe. Prva odredba določa totalno mobilizacijo študentov, ki so bili doslej izvzeti od službe v armadi in industrijah. Ti se bodo morali registrirati za službo v armadi in v industrijah. Za one, ki se ne bi pokorili odredbi, so določene težke kazni.

Nadaljnja odredba, ki jo je izdal Scorza, določa smrtno kazen za one, ki ne bi prijavili vojaškim avtoritetam navzočnosti sovražnih vojakov na italijanski zemlji. V smrt bodo obsojeni tudi oni, ki ne prijavijo avtoritetam činov sabotaže ali nameravane sabotaže.

Nadaljnji dokaz o zasenčenju Mussolinija in članov njegovega kabheta je komunikacija iz glavnega stana fašistične stranke, da je Scorza sprejel poslanika Japonske in Španije v svojem uradu. Prvič se je zgodilo, da je tajnik fašistične stranke sprejel poslanika tuje države v imenu vlade. Iz tega sklepajo, da so člani eksekutivnega odbora fašistične stranke prevzeli vodstvo zunanjih zadev. Konferenca med Scorze in poslanikom je trajala dve uri.

Scorza je naslovil posebna navodila pokrajinskim direktorjem fašistične stranke glede zatiranja črnih tržišč in čiščenja nezanesljivih elementov. Navodila vključujejo pretnjo, da bodo oni, ki ne bi izvršili dolžnosti, postavljeni pred sodišče za zaščito države.

Poročila o izgredih v Kalabriji se vzdržujejo. Ta trdijo, da je bilo več ljudi ubitih in ranjenih v bitki s policijo in fašistično milico.

General De Gaulle zapusti Alžir?

Trenje med Francozi vznemirja zaveznike

Alžir, Alžerija, 21. jun.—Politični zaupniki generala Charlesa de Gaulle so namignili, da bo zapustil Alžir in odpotoval v Bejrut, Lebanon, ali Brazaville, zapadna Afrika, če ne bodo člani nedavno ustanovljenega odbora za osvoboditev Francije na svoji konferenci osvojili njegovega programa militarističnih reform.

Konflikt med francoskimi političnimi grupami se nadaljuje in vznemirja zaveznike. Upanje, da se bodo te zedinile, se že vzdržuje. Poučeni krogi trdijo, da trenje med De Gaullem in generalom Giraudom, vrhovnim komisarjem severne Afrike, o vira zavezniske vojne napore. Namesto da bi ti storili korake za oborožitev francoske armade okrog 300,000 mož v Afriki, se kavsajo med seboj. Glavno sporno vprašanje je še vedno, kdo naj postane vrhovni poveljnik te sile.

Ameriški in britski krogi so že izgubili upanje na sporazum med De Gaullem, Giraudom in drugimi francoskimi vojaškimi voditelji. Člani odbora za osvoboditev Francije se bodo danes ponovno sestali na seji in razpravljali o kritični situaciji, ki je nastala kot posledica trenja med političnimi grupami.

Domače vesti

Obiski in posredvi

Chicago.—John in Angela Fende iz Clevelanda sta v družbi Rudolfa Sedarja iz Cicera 19. t. m. obiskala gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete. Njun sin, John Fende mlajši, je pri vojaki v Camp Maxeyju, Tex., kjer je že prejel ostrostrelko kolajno in zadnji teden je bil doma na dopustu.

Začetek poletja

Danes je v koledarju začetek poletnega časa. Sonce je doseglo najvišjo točko na severu in se obrnilo nazaj. Poletni solnični obrat. Najdaljši dan in najkrajša noč.

Vesti iz Clevelanda

Cleveland.—Louis Rozman, uradnik Glasa SDZ, ki je zadnji teden izvršil samomor, je bil rojen v Suhorju pri Metliki v Beli Krajini, toda zrasel je v Št. Janžu na Dolenjskem, kamor se je preselil s starši vred. Študiral je v škofovi gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano in kasneje v Zagrebu in na Dunaju. Med prvo svetovno vojno, v katero so ga vzeli v 17. letu, je služil tri leta v avstrijski armadi. Po vojni so njegovi starši odšli v Ameriko in on je prišel za njimi leta 1928. Zapušča ženo, sina, starše, brata v ameriški armadi in tri sestere, v starem kraju pa brata, če je še živ. (Zanimivo je to, da oba slovenska dnevnika iz Clevelanda, ki se drugače gledata kot pes in mačka, sta soglasno zamožala, da si je nesrečni Rozman sam vzel življenje; oba poročata, da je "naglio umri". Seveda je! Kaj sta ta lista pridobila z utajitvijo te resnice? Zlasti vprico dejstva, ko so clevelandski Slovenci lahko čitali vse resnice in clevelandskih angleških dnevnih.—Op. ur.)—Dne 17. t. m. je v bolnišnici umrla Sophie Kovačič, stara 51 let in doma iz Kočevja. Zapušča moža, sina pri vojaki in dve hčeri.

Clani unije ADF odglasovali za stavko

Chicago, 21. jun.—Čistilec cest in pobiralci odpadkov, člani unije County, Municipal & Foremen Employees (ADF) so odglasovali za oklic stavke v znak protesta proti odločitvi 69 delavcev. Frank Esposito, predsednik unije, je dejal, da bo čez tisoč članov njegove unije zastavkalo, če ne bodo odpuščeni delavci ponovno uposleni. Dosedanja pogajanja z mestnimi uradniki glede ponovne upositve niso prinesla nobenega rezultata.

Osiščne tendence argentinske vlade

Združenim narodom naklonjen list zatr

Montevideo, Urugvaj, 21. jun.—Argentinska vlada pod predsedništvom generala Pedra Ramirezja je demonstrirala svoje osiščne tendence, ko je imenovala Basilio B. Pertina za župana Buenos Airesa, glavnega mesta, in zavrnila vodilni protiosiščni list ter tri radiopostaje. Ta in drugi dogodki v zadnjih dneh so vrgli senco ožnostni na demokratske elemente v Argentini, ki so upali, da bo Ramirezjev militaristični režim izpolnil obljube glede poglobitve kooperacije z ostalimi ameriškimi republikami.

Listi sploh niso omenili dejstva, da je Pertine upokojen general in prijatelj osišča. On je bil več let direktor nemških firm v Argentini, katere je ameriška vlada postavila na črno listo. Pertine je bil direktor nemškega elektrskega trusta Siemens Shuckert in je znan kot vodja nacionalističnih elementov v armadi.

Pertine je študiral v Nemčiji in je bil več let militaristični ataše argentinskega poslanstva v Berlinu. Ker je bil imenovan za župana Buenos Airesa, je to dokaz, da Ramirez ne bo storil nobenega koraka za zatrtje aktivnosti osiščnih petokoloncev v Argentini, ki imajo proste roke, in ne pretrgal diplomatskih odnosov z Nemčijo.

Ramirez je takoj po prevzetju svoje službe zavrnil list La Hora, ki je pisal v prilogi Rusiji. Zdej je prišel na vrsto list Los Andes, izhajajoč v Mendoci, ki je propagal poglobitev prijateljstva in kooperacije med Argentino in Združenimi državami. Radiopostaje, katere je vlada zavrnila, so bile Mitre, Rivadavia in Excelsior.

Zavezniki zanikajo italijanska tipanja za mir

Alžir, Alžerija, 21. jun.—Ameriški, britski in francoski krogi so zanikali poročila, da so odposlanci Italije v Alžiru in da tam tipljejo pri zaveznikih za sklenitev mira. Govorice, da sta med temi odposlanci prestolonaslednik Umberto in maršal Pietro Badoglio, so označili za "plod domišljije."

Civilisti dobe več praščjega mesa

Washington, D. C., 21. jun.—Harry E. Reed, načelnik odbora za meso, je dejal, da bodo civilisti dobili več praščjega mesa, armada in mornarica pa več govejega mesa, v smislu zaključka, ki so ga sprejeli člani tega odbora na svoji seji. Zaključek je, da ameriška oborožena sila dobi 45 odstotkov razpoložljivega govejega mesa.

Trije zamorci ubiti v Detroitu

Detroit, Mich., 21. jun.—Trije zamorci so bili ustreljeni, dva policaja in čez 150 oseb pa je bilo ranjenih v plemenskih izgredih, ki so se začeli na mostu, ki spaja Belle Isle z mestom, in se potem razširili na zamorski distrikt. Policija, kateri so priskočili na pomoč mornarji z bližnjega vežbališča, je aretirala najmanj 238 oseb.

Feldmaršal Wavell imenovan za podkralja Indije

London, 21. jun.—Feldmaršal Archibald Wavell je bil imenovan za podkralja Indije za dobo petih let. On bo nasledil lorda Linlithgowa, sedanjega podkralja. General Claude Auchinleck je dobil Wavellovo pozicijo kot vrhovni poveljnik angleške oborožene sile v Indiji.

RUDARSKA UNJA UDARILA PO VLADNEM ODBORU

Obdolžila ga je zarote z operatorji

RAZGOVORI Z NOTRANJIM TAJNIKOM

Washington, D. C., 21. jun.—Čez 70,000 rudarjev je odložilo orodje, ko je potekla veljavnost sklenjenega premirja, in izgleda, da bo obrat v premogovnikih popolnoma ustavljen. John L. Lewis, predsednik unije UMWA, je dejal, da bo skušal doseči dogovor s Haroldom I. Ickesom, notranjim tajnikom, glede vrnitve stavkarjev na delo. Priča kuje se, da bo Ickes danes konferiral z Lewisom in drugimi voditelji UMWA.

Ickes je, ko je bil informiran o Lewisovem koraku, naznanil, da ne bo odšel v Columbus, O., kjer je imel nastopiti kot govornik. Lewis je obvestil člane eksekutivnega odbora UMWA, naj bodo pripravljeni na razgovor z Ickesom.

Ali bodo rudarji delali, dokler člani eksekutivnega odbora ne dosežejo sporazuma z Ickesom, zavisi od krajevnih rudarskih uni. Mnenje prevladuje, da bodo ostali doma, ako ne bo Lewis odredil, naj se vrnejo na delo.

Člani odbora za smernice rudarske unije so objavili deklaracijo z izgočo obsodbo operatorjev in članov vojnodelavskega odbora. Obdolžili so jih zarote z namenom ekonomskega uničenja UMWA, ker so zahtevali, da unija podpisše dveletno pogodbo z istimi provizijami kot jih je vključevala prejšnja, katere veljavnost je potekla 31. marca.

"Noben član in noben uradnik UMWA," se glasi deklaracija, "ni padel tako nizko, da bi podpisal tako nesramno pogodbo." Kongres ni sprejel nobenega zakona in ustava ne vključuje nobenega amandamenta, ki bi odvzel ameriškim državljanom pravico do zavrnitve udeležbe v taki degradirani akciji. Zarota med vojnodelavskim odborom kot takim, posameznimi člani in operatorji proti rudarski uniji je očitna. Operatorji so z vselej sledili odboru in odpravljali njegove manevre proti rudarski uniji od marca, ko so se pričela pogajanja za sklenitev nove pogodbe. Ker so vedeli, da je odbor na njihovi strani, so pobijali zahteve unije. Sedaj je le eden problem, ki onemogoča izravnano konflikta. Ta je odškodnina rudarjem za čas, ki ga potrošijo, ko gredo na delo v premogovnike in se vračajo z dela. Federalno sodišče in federalni zakon sta legalizirala tako odškodnino. Vojnodelavski odbor ne more rešiti tega problema, ker ne spada v njegovo območje. Zadevni dogovor lahko skleneta le prizadeti stranki. To sta UMWA in operatorji. Odbor je šel preko meje svoje oblasti, da se maščuje nad 550,000 rudarji in jih potisne v železne okove."

Čikaška delavska federacija izvolila uradnike

Chicago, 21. jun.—Čikaška delavska federacija je ponovno izvolila vse uradnike, med temi Johna Fitzpatricka, ki je predsednik že 39 let. On je bil prvič izvoljen za predsednika 1. 1903. Ostali, ki so bili ponovno izvoljeni, so Joseph D. Keenan, Anton Johannsen, Maurice Lynch, L. P. Straube, C. M. Madsen, Peter Bockstahler, Lillian Herstein, R. N. Hickson, Daniel C. Woymer, Thomas L. Slater, Jack Bradon, Polly MacDonald, F. A. Ackerman, Richard Erwin, Elizabeth Grady, L. H. Larsen in William A. Lee.

Stavka delovodij proti Fordu

Štiri tovarne kompanije prizadete

Detroit, Mich.—Uradniki unije avtnih delavcev, včlanjene v Kongresu industrijskih organizacij, so instruirali člane, naj ignorirajo stavkovno stražo delovodij, ki so oklicali stavko proti Ford Motor Co., ko gredo na delo v tovarne.

Delovodje so člani podružnice Foremen Association of America. Ti so včeraj na masnem shodu zaključili, da se ne bodo vrnili na delo, dokler ne bo konflikt med njimi in kompanijo izravnano. Štiri velike tovarne Ford Motor Co. so prizadete zaradi stavke.

Uradniki avtne unije so izjavili, da tovarne ne bodo ustavile obrata, če bodo delavci upoštevali njihov nasvet, naj prekoračijo linijo piketov. Državna policija je bila mobilizirana za slučaj nemirov, do katerih pa še ni prišlo. Tovarne, prizadete zaradi stavke delovodij, so v River Rouge, Highland Parku, Dearbornu in Willow Runu. Konflikt s kompanijo je nastal zaradi odslovitve 50 delovodij. V stavki je zavojevanih okrog 2700 delovodij.

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto...

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year...

Črna oglasi po dogovoru. Rokopisni dopisi in nenastobnih člankov se ne vračajo...

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned...

Naslov na vse, kar ima stik s listom: PROSVETA

2657-58 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Datum v oklepaju na primer (June 20, 1943), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina...

Tedenske kritične misli

Federalno vrhovno sodišče je zadnji teden razsodilo v prid verski sekci "Price Jehove". Pristaši te sekte so bili že v več krajih v konfliktu s sodišči zaradi tega, ker učijo svoje otroke, da ne smejo v šoli pozdraviti zastave po predpisani uradni formuli...

Svoboda tiska se neprestano poudarja. To je pravilno in potrebno, kajti to je ena najdragocenejših posebnosti ameriške demokracije, zato jo je treba skrbno čuvati in razumeti...

Neki reakcionarni newyorški dnevnik je pred kratkim poročal, da je poveljstvo ameriške ženske pomožne vojaške organizacije WAACS v sporazumu z vojnimi departamentom odredilo, da članice te organizacije dobe sredstva za kontrolo poroda...

Delavska stranka v Angliji je spet zavrgla prošnjo angleške komunistične stranke za pridružitve. Predlog, da se prošnja komunistov zavrzje, je bil sprejet z velikansko večino...

V newyorškem New Leaderju čitamo, da je "večen spor" med francoskima vojaškima voditeljema De Gaullejem in Giraudom spor med modernim "trmoglavcem" in klerikalnim nazadnjakom...

Zadnje dni je prišlo več poročil o združitvi Mihajlovičevih četnikov in razkolnih "partizanov" v Jugoslaviji, ki zdaj nastopajo enotno proti nemško-italijanskim divizijam...

Invazija Italije in Balkana bo počela vsak čas. Priprave za to invazijo kažejo, da bo uspešna na vsej črti. To pot ne bo nobenega Dunkirka. Kamor stopijo Američani in Angleži, tam bodo tudi ostali, dokler docela ne uničijo nacifašistične golazni in osvobode podjarmljenih in zversko mučenih ljudstev...

Glasovi iz naselbin

O povojnem svetu

Bellingham, Wash.—Bi ne pisal tega dopisa, toda Slovencem hočem priporočati knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti". Ravno sem prečital to knjigo in mi ni žal teh dveh dolarčkov, kajti je vredna veliko več...

Drugo, kar imam povedati, je odgovor bratu Matu Turku iz San Diego, Cal., kakor tudi drugim, ki me urgrajo, naj še pišem dopise. Star sem že in bolehen in z dopisi ni nobenega "profita", pač pa zamera, ako pišeš o stvareh, ki niso dovolj nekaterim rojakom, ki žele, da vse hvališ...

Moja "bolezen" je, da me zelo zanima, kako bo po vojni. Brat Turk se zanima za tehnokracijo, drugi za Združeno Slovenijo, Hrvatje za svojo neodvisnost, Srbi za veliko Srbijo itd. Iz mojih dopisov ste razvideli, da se zanimam za skupnost Evrope z Rusijo, saj je njeno uradno ime Zveza sovjetskih socialističnih republik in tudi dominira velik kos Azije...

Pod besedo "skupnost" jaz razumem svet brez političnih in gospodarskih meja, brez carinarjev ali financarjev. Svet naj vodi svojo mednarodno ali medsebojno trgovino na podlagi poštenega sistema, to je izmenjavne dobrin, kot to na primer priporoča angleški delavski minister. In kadar pride do tega, šele takrat bo mogoč popoln razmah tehnike ali tehnokracije, ne prej...

Yes, to so veliki načrti in veliko delo, namreč pripraviti naše "učene" za kaj takega. In zato pravijo, da so "pojmi zmešani" in da—"gobeždaš".

Do skupne Evrope bo prišlo, v to verjamem. Amerika pa že ima tak sistem, seveda s kapitalističnim gospodarstvom. Kaj pa naj počne razbita Evropa? Ona ne bo mogla grabiti profitov in obenem nasičevati in oskrbovati milijone beračev. Vendar ne pozabimo, da kapital je potreben za razvoj industrije in sploh za vso ekonomijo. S tem še ni rečeno, da je potreben privatni kapital za privatne profite. Socialistična ali zadržna ekonomija bi bila gotovo boljša, ker bi nosila socialno odgovornost, katere se privatni kapital ali kapitalizem brani...

Združjenje Evrope bo gotovo pospešilo zблиžanje med Rusijo in zavezniki. Seveda je vprašanje, "kaj storiti z Nemci". To vprašanje ima veliko odgovorov, a najboljši je odgovor onih, ki pravijo, naj imajo Nemci enake pravice in prilike do razvoja, dela in kulture kot drugi narodi. Zavezniki se vojskujejo le proti nacizmu, ki si je nadel nalogo, da zavladava drugim narodom, ne pa proti nemškemu narodu...

Kaj pa Jugoslavija—ali bo obnovljena? Moja sodba je, da zdaj, ko je prišlo do boljšega sporazuma med Rusijo in zavezniki, se bo posvečalo več dela in pažnje gospodarstvu—skupnemu delu za odpomoč vsem narodom—kot pa političnim mejam. Sicer lahko vsak narod obdrži svoj jezik in svojo kulturo. A meje? Te bodo brez pomena, ker Evropa mora biti gospodarsko skupna, kajti le na ta način bo mogoče razviti blagostanje vseh tamkajšnjih narodov...

To naj bo moj zadnji dopis. Naj piše pa kdo drugi, saj je precej Slovencev tukaj in ne bo škodilo, če se še kdo drugi kdaj oglasi z dopisom. Ko bo ta dopis objavljen, bom star 63 let. Pozdrav vsem čitateljem Prosvete! (George, le oglasi se še kaj in ne vrzi puške v koruzo! —Urednik dopisov.)

George Gornik, 493.

Tišina agresorjev

Canton, O.—Tišina agresorjev, ki so mislili, da bo vsa zemeljska obla padla na kolena in prosila milosti, je znak, da čakajo na zadnjo četrt ure. Hitler, Goebbels, Ley, Goehring, Himmler, Benito, Tojo, mikado, ki so pričeli delati "novi red" z vislicami, gledajo danes tiho v temno bodočnost, katere jih neizogibno čaka...

Amerika, ki je bila še pred par leti skoro brez puške, je danes arzenal, ki je zamajal diktatorje in njih vislice skoro do temelja. Ko je bil francoski vrhovni poveljnik Gamelin odstavljen in na njegovo mesto poklican general Waygant iz Sirije, da reši Francijo zadnjo četrt ure, je Goebbels rekel, da ne bo druge Marne. In res se ni generalu Waygant posrečilo ono, kar je uspešno generalu Joffreju pri Marni leta 1914...

Čaka pa Nemčijo nekaj, kar bo bolj občutila kot sunek pri Marni. Na črnem kontinentu je vstala nova Francija. In ta nova Francija bo druga Marna, o kateri je Goebbels rekel, da se ne bo nikdar več ponovila. Orientalna tišina Japonske je znak ponižanja, katerega ji je zadala ameriška mornarica pri otočju Midway, na Koralnem morju, na Salomonovih otokih, in naposled pride mali otoček Attu, na katerega je podadmiral T. C. Kincaid spet zasadi ameriško zastavo, simbol demokracije...

V Masakrakem zaliju, kjer je pred več leti par ruskih lovcev pobilo 16 domačinov — po tem zločinu je ta zaliv dobil ime Masakre Bay — vihra danes ameriška zastava — najbližje mikadovega vzhajajočega solca. Polotok Kamčatka, ki je naperjen kakor ostrina meča proti imperialistični Japonski, bo tudi igral važno vlogo, čeprav je pokrit z ledom...

Da Rusija igra dvoobrazno politiko na Daljnem vzhodu, je v to primorana iz svetovnih in vojaških razmer. Rusija je bila tako rekoč sama med dvema močnima sosedoma, ki sta gledala, da jo uničita. Po ribolovskih koncesijah, katere je zopet obnovila z Japonsko, je soditi, da se Rusija ne more uspešno boriti istočasno na dveh frontah. Zato je Rusija previdna in se do pike drži prijateljske pogodbe z Japonsko. Ob reki Mur v Sibiriji tudi ni več prask med japonskimi in ruskimi obmejnimi stražami, katere so bile na dnevnem redu zadnjih deset let...

Člani posadke ameriškega rušilca, ki agresivna konvoj na Atlantiku.

stražami, katere so bile na dnevnem redu zadnjih deset let.

Tišina na Orientu je povod ali znamenje mrzličnemu pripravljaju na obrambo pred ameriško silo, ki raste dnevno. Ko so Japonci potopili pri Malajih dve najboljši angleški drednavtiki in skoro popolnoma uničili mornarico holandske Vzhodne Indije, so mislili, da bodo tudi ameriško mornarico spravili s Tihega oceana. Ta nakana jim ni uspela in zgodilo se je baš obratno...

Ker je geslo japonskih imperialistov: Orient za Orientalce, je japonski list Niči-niči pred nekaj leti serviral notico Amerikancem, češ, da še sedaj ne vedo, da je le dva tisoč milj do Orienta in ne osem tisoč milj. Ta list, glasilo japonskih imperialistov, je bil mnenja, da je Havajsko otočje v Orientu. Ameriška posest tega otočja je vedno žgala japonske admirale. Admiral Jamamoto je šel še celo dalj kot Niči-niči. On je določil meje Orienta le tri milje od ameriške zapadne obale. Ta militarist si je že zlomil vrat ali pa izvršil hara-kiri. In enako se bo zgodilo tudi z Japonsko.

Michael Chok.

Nekoliko komentarja

Za reorientacijo smernic ni treba nobenega novega zbora SANSa, kajti glavna resolucija, sprejeta na Slovenskem kongresu v Clevelandu, je dovolj širokopotezna, kajti vsebuje tudi postavko o ustanovitvi Jugoslovanske, Balkanske in tudi Evropske federacije. Vse, kar je potrebno, je to, da sami sebe reorientiramo, predysem pa, da se reorientira eksekutiva SANSa v svojih smernicah. Med nami samimi ni treba nobene propagande za rešitev slovenske zemlje izpod tuje pete, niti za Združeno Slovenijo. Za ta program smo vsi. Med Američani in pri ameriški vladi bi pa veliko bolj prišli, bi bili mnogo bolj upoštevani, če bi ne videli le samega seba, to je le slovenskega naroda, marveč tudi propagirali ustanovitve Balkanske federacije, sploh reorganiziranje Evrope v demokratične pokrajinske federacije s splošno Evropsko konfederacijo na vrhu ter s pristavkom Svetovne federacije...

deracijo na vrhu ter s pristavkom Svetovne federacije.

To je najbolj pametna rešitev, najboljša pot za evropski in svetovni mir. Ako bo le vsak narod gledal zase in ignoriral druge, se bo svet znašel po tej vojni v obsevu še veliko bolj blaznega nacionalizma in sovražnosti kot je bila Evropa pred to vojno. Če bo vsak narod gledal le za svoje interese na račun drugih narodov, ne bo rešen noben problem, marveč bo svet postal po tej vojni pravi suženj militarizma. V Balkanski federaciji bi bili Slovenci lahko kulturno in deloma politično in gospodarsko avtonomen narod; prav tako Hrvatje, Srbi, Bolgari, Grki, Albanci, Rumunci in yes, tudi Macedonci! Vsa naroda s svojo lastno avtonomno vlado, ki naj bi skrbel za kulturni, gospodarski in socialni povdign svojega naroda, vse skupaj povezano s centralno vlado, ki bi funkcionirala na podlagi demokratične ustave v splošnem interesu vseh avtonomnih narodov. Če bi Srbi hoteli imeti svojega kralja, naj ga imajo, kajti on ne bi igral nobene figure v Balkanski federaciji. (Bolgari bi mu skoro gotovo dali brco, prav tako Grki in Rumunci.) Pa tudi Hrvatje lahko dobe svojega kralja, če ga hočejo. Slovenci bi ga menda ne hoteli, kajti bi se prej pridružili: "Kaj, ti boš meni kralj!" Slovenci—kot tudi Američani—se namreč rajši klanjajo drugim kraljem kot svojim...

Seveda, če bi samo SANS agital za Balkansko federacijo, bi ta ideja lahko ostala le pobožna želja, ne glede na to, kako je ves Balkan in tudi Evropa zrela za tako reorganizacijo. Ampak kar se starega kralja tiče, smo lahko prepričani, da bi ta ideja dobila velik odziv med ljudstvom—saj nekateri govore, da partizani že propagirajo nekaj sličnega. Če bi hoteli pridobiti ameriško vlado in skoz njjo tudi angleško in rusko, bi se tako gibanje moralo pojaviti tudi med ameriškiimi Hrvati, med protirežimskimi Srbi, Bolgari, Grki, Rumuni in tudi Macedonci, če imajo kakšno organizacijo. SANS bi lahko tukaj igral veliko vlogo—zainteresiral te skupine za idejo Balkanske federacije in podvzel iniativo za skupno gibanje...

Za Balkansko federacijo bi bilo seveda treba pridobiti tudi Rusijo, ne samo ameriško in angleško vlado. In pridobiti svetovsko vlado za to idejo bi bilo mogoče težje kot pa Washington in London, kajti Stalin zadnje čase naglašja v jedru enak program kot ga je naglašal Wilson v zadnji svetovni vojni. Vsakemu po nacifašističnega pogledu narodu obljublja popolno "neodvisnost" in "svobodo" v smislu lastne države ali državnice. Ampak za Evrope ni v tem rešitve. Toda tudi v Moskvi morajo spoznati, da je zdrava in mirna Evropa mogoča le v poštenih pokrajinskih federacijah s splošno konfederacijo na vrhu, ako po tej vojni res ni mogoče (Dalje na 3. strani.)

mostiti veliko brezno med Srbi in Hrvati v toliko, da bi bila zopet mogoča obnova Jugoslavije.

Mogoče se motim, toda dozdeva se mi, da bi taka preusmeritev naših smernic dala SANSu več življenja, več dinamične sile, kajti zopet bi propagirali Veliko idejo kot jo je propagiral v prvi svetovni vojni Republikansko združenje. Vprašanja Primorske bi to nič ne zasenčilo, marveč mu še pridobilo novih zaveznikov. Kdor gleda le na ubogo Slovenijo in na upostavitve Jugoslavije, lahko tudi bolj demokratične in pravične Jugoslavije kot je bila pred invazijo vse drugo pa ignorira, ali pa kaže za ostali Balkan in druge evropske narode le akademsko zanimanje, češ, da drugo nas ne briga, slabo razumeva današnje dobo velikih preobratov in potreba časa in tudi ne prispeva ničesar za ustvaritev boljšega sveta, v katerem bo mogoče mirno sožitje narodov in razmah socialnega blagostanja.

Vsa ta vprašanja so pred nami—pred vsakomur, ki hoče gledati v bodočnost in se učiti iz preteklosti. Za Slovence in vse balkanske narode je vprašanje demokratične Balkanske federacije danes življenjskega pomena, ker jo zahteva boljša bodočnost kot je bila preteklost, kakor tudi pametno ureditev vse Evrope na principu demokratičnih pokrajinskih federacij, ki naj bodo na vrhu povezane z živno, dinamično Evropsko konfederacijo, svet pa s Svetovno federacijo, ki naj bo odgovorna narodom, ki jo bodo tvorili; in sicer mora biti odgovorna ne samo velesilam, marveč tudi manjšim narodom.

Punditi, mali ljudje, naj le sanjajo, kako bi zaobrnil tok časa in zopet ustvarili Evropo in svet preteklosti—v Evropi na primer zopet 27 "suverenih" držav in državc s 27 šovinizmi in militarizmi, ki bi zopet slepli in plili kri narodom. Ti punditi, posebno pa zamejne vlade v Londonu, ne morejo sanjati o ničemer drugem kot o restavriranju stare Evrope, starih režimov, seveda na novo prepleksanih z "demokracijo", v kateri bi ljudje starih nazorov zopet vladali nad masami ter jih izkoriščali in zavajali. Sanjajo o upostavitvi nacionalnih "suverenih" državc z razširjenjem meja na račun svojih sosedov in za prvo silo, odroma v svrhu lastne slepitve in nacionalnega ali pa tudi državnega egoizma "povezane" z nekakšnimi "unijami" ali ohiplnimi zvezami, ki niso vredne počenega groša. Ti punditi se pač boje polnokrvnih demokratičnih federacij, v katerih bi narodi imeli več prilike do mirnega sožitja in večjega blagostanja.

Za Balkansko federacijo bi bilo seveda treba pridobiti tudi Rusijo, ne samo ameriško in angleško vlado. In pridobiti svetovsko vlado za to idejo bi bilo mogoče težje kot pa Washington in London, kajti Stalin zadnje čase naglašja v jedru enak program kot ga je naglašal Wilson v zadnji svetovni vojni. Vsakemu po nacifašističnega pogledu narodu obljublja popolno "neodvisnost" in "svobodo" v smislu lastne države ali državnice. Ampak za Evrope ni v tem rešitve. Toda tudi v Moskvi morajo spoznati, da je zdrava in mirna Evropa mogoča le v poštenih pokrajinskih federacijah s splošno konfederacijo na vrhu, ako po tej vojni res ni mogoče (Dalje na 3. strani.)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 22. junija 1920) Domače vesti. V Claridge, Pa., je umrl 59-letni John Novak od Sv. treh kraljev na Notranjskem. Delavske vesti. Vladaletniški odbor povišuje mezo železničarjem. Inocentstvo. Aleksander Stambulijski, predsednik strnoglavljene bolgarske vlade, je bil na begu ubit.—Mala antanta je problastila Jugoslavijo, naj deluje za mir na Bolgarskem. Sovjetska vlada. Leninova vlada je poslala Angliji novo denoto glede spora zaradi boljše viške propagande v Aziji.

Grupa ruskih gerilcev v akciji proti sovražniku.

Vesti z jugoslovanske fronte

Poročila Jugoslovanskega informacijskega centra in drugih virov

VESTI IZ SLOVENIJE

Ispred vojaškega sodišča. (Iz Jutra, z dne 31. marca 1943 v izvirnem besedilu.—JIC).

Vojaško sodišče vrhovnega poveljstva obojestranskih sil Slovenija-Dalmacija—odsek v Ljubljani, je izreklo naslednjo sodbo proti:

Lavriču Mirku, pok. Ivana in Ruparčič Franciške, rojenemu 11.X.1923 v Retjah in tam bivajočemu na št. 41;

Dabeljaku Cirilu, pok. Antona in Marije Grže, rojenemu 17. II. 1917 v Travniku pri Loškem potoku, tam bivajočemu na št. 28;

Vesli Franciški, pok. Franca in Veslik Antone, rojeni 1.IV. 1923 v Šegovi pri Loškem potoku, tam bivajoči na št. 41, vsi trije so v begstvu.

Oboženi so bili:

a) prevratne družbe po čl. 4. Ducejeve naredbe z dne 3.X.1941, ker so v nedoločnem času v ljubljanski pokrajini sodelovali v družbi, naperjeni za nasilni prevrat državnega reda;

b) pripadništva v oboževanem krdu (čl. 16. Ducejeve naredbe z dne 3.X.1941), ker so sodelovali pri oboževanem krdu, ustanovljenem z namenom izvrševanja zločinov proti varnosti države;

c) nedovoljene posesti orožja in streliva (čl. 2. Ducejeve naredbe z dne 24.X.1941), ker so nosili orožje in strelivo brez oblasti dovoljenja. Zločini so bili ugotovljeni v Loškem potoku 22.II.1942.

Iz teh razlogov je sodišče na temelju zakona spoznalo vse tri oboževane za krive pripisanih jim zločinov in jih obsodilo v doživetje ječo, stroške in posledice ter na objavo pričujoče sodbe v "Jutru" v Ljubljani.

Ljubljana, 26. marca 1943—XXI.

V... —

Zatiranje Slovencev

Iz Londona smo prejeli dohodlo vest, da Miko Kraljevec, eden prvih sodobnih slovenskih posateljev ni ubit, temveč še živi. Druhih podrobnosti še nimamo.—(JIC).

Istotako iz Londona smo prejeli naslednjo vest:

Predsedništvo ministrskega sveta je obvestilo podpredsednika dr. Miho Kreka, da je po poročilu jugoslovanskega poslanstva v Bernu bil dr. Vrhunec, ki je bil do zdaj zaprt v Koberu, premeščen v koncentracijsko taborišče na otoku Elbi.

(O dr. Vrhuncu, ki se šteje med slovenske industrijske prvake, so krožile najrazličnejše vesti—odli so celo, da je bil ustreljen.—JIC).

V... —

ALBERT KRAMER UMRL

Iz Kaira, Egipt, je JIC 18. t. m. prejel brzojavno vest, da je v Ljubljani umrl Albert Kramer, glavni predstavnik slovenske liberalne stranke in tajnik jugoslovanske narodne stranke. Dolga časa je bil bolan za jetiko.

V... —

ZNAČAJNOST VLADKA MAČKA

London, 3. junija (ONA). — Dr. Vladimir Maček, predsednik srbske seljaške stranke, o katerem so že nedavno poročali, da je bil od Nemcev premeščen v Avstrijo, je bil v teku zadnjih dveh let že štirikrat s silo odvlečen v Berlin, kjer pa je odločno odbil tudi pod močnim pritiskom uvedeno prigovarjanje nacistov, da sprejme sodelovanje z njimi.

O priliki teh obiskov v Berlinu je prišlo do burnih prizorov, katere so sem in tja zameglili trenotki nežnega prigovarjanja. Na vse načine so skušali Nemci prepričati malega in čolnatega hrvaškega voditelja, da bo Nemčija zmagala v vojni. Nudili so "Neodvisni Hrvaški" najrazličnejše koncesije ter mu doktrinarčno priznali, da so v svojem sedanjem nepriljubljenem pomencem na Hrvaškem, dr. Ante Pavelićem, nezadovoljni. Toda dr. Maček je ostal ne-

Ameriški letalci nad Evropo

Napisal Ivan Mall

Z neke ameriške baze bombnih letal na Angleškem je zadnji teden prišla vest, da bo "Peklenški angel", najslavnejše bombno letalo ameriških zračnih sil, najbrže zopet poletele nazaj v Ameriko. Letalo bo imelo na svojem potu domov še vedno svojo začetno posadko, katero je imelo na krovu o priliki svojih 28 zračnih padov na Evropo o belem dnevu, ne da bi se bilo kateremu koli članu moštva pripetila tudi najmanjša nezgoda.

To hrabro 'staro' letalo trdnjavo poznajo v zračni bazi pod imenom "D for Dog". Polna je prask in drugih znakov boja, zakrpana in šele pred kratkim so jo nekoliko prenovili s tem, da so ji zamenjali obe mašini. Toda še vedno je polna barbenega duha, prav kakor meseca oktobra, ko je lani preskočila v potoku 8 ur Atlantski ocean in si začela delati ime, da je najgroznejše letalo vsega ameriškega letalstva.

Ko so jo preteklega septembra na Kellogg Fieldu, Mich., izročili njenemu 21-letnemu pilotu R. L. E. Baldwinu iz Yakime, Wash., je bila ta letala trdnjavo najnovejša stvar, višek tehnične popolnosti. Dva tedna po njeni vključitvi v vrste osme zračne armade je bil "Peklenški angel", tako imenovan zaradi angeljčka, naslikanega na telesu letala s petimi rotirajočimi bombami od 500 funtov, poslan na prvi ameriški zračni napad o belem dnevu, in sicer na oporišče podmornic v Saint Nazairu.

Štiri minute je obletaval cilj, preletela kubično miljo protivzračnih granat in kljub temu zadelo doko podmornice in se vrnila nazaj v bazo brez najmanjše praske. Njena posadka je bila enodušno mnenja, da se je zgodil pravi čudež, ker je tako ogromna količina granat šla mimo tega velikega letala — vsi so bili od srca srečni, da se jim je sploh posrečilo vrniti se domov.

To letalo pa tudi pozneje ni bilo nikdar resno poškodovano. Nobeden od posadke ni bil nikdar resno ranjen. Nikdar se ni pripetilo, da bi moral kdo izmed njih skočiti ven s padobranom, nikdar ni bilo prisiljeno, da pristane na tla na tujem letališču ali na prostem polju. A nikdar tudi ni opustilo svojega cilja, v vseh napadih je vrglo svoje bombe v cilj in pristalo zopet na svoji bazi; to je izjavil kapetan Baldwin v intervjuu s dopisnikom New York Timesa, Donaldom Mackenzijem, med katerim svojih službenih opravkov, opazovala druge "leteče trdnjave", ki so krožile nad njihovimi glavami in hvallila izredno srečno zgodovino svojega letala.

"Videli smo kraj sebe aparat tovarišev, ki se je kar razgal od protivzračnih granat in v ognju sovražnih lovecev", je pripovedal kapetan Baldwin.

"Na enem naših mnogih polotov v Saint Nazaire smo vodili jato naših letal in aparat, ki je bil na naši desni, je dobil granato prav v zadek in je padel v plamenih.

Minuto pozneje se je navallilo na nas 80 rumenih lovskih letal

upirajo in sprejemajo sedanji položaj le, kar ne morejo drugače.

Kar pa je za Italijo največje razočaranje je to, da je zdaj obramba takozvane trdnjave Evrope potisnila v ozadje vse italijanske sanje o prioriteti na Balkanu — katere niti Nemci niti zavezniki ne bodo dovolili. Vojni vodje rajha danes ravnajo z Italijo bolj kakor z višijsko Francijo, nego z zaveznikom, ter tako dokazujejo, da Italiji ne prisojajo sposobnosti, da bi izvedla svojo politično nalogo.—(JIC).

V... —

Jugoslavija razveljavlja protizidovske zakone

London, 8. junija (Posebno poročilo NYTu). — Jugoslovanska vlada v Londonu je danes obvestila svetovni židovski kongres, da je sklenila razveljaviti vse protizidovske zakone. Predsednik jugoslovanske vlade v Londonu, Slobodan Jovanović je izjavil, da je vlada enodušno sklenila razveljaviti vse navedbe, dekrete in odloke antisemitskega značaja, ki so obstajale v Jugoslaviji v dobi neposredno pred izbruhom vojne. "Taki ukrepi so nasprotni duhu liberalnih tradicij naše zemlje", je izjavil predsednik jugoslovanske vlade.

Deportacije belgijskih delavcev Nemci premeščajo tovarne iz Porurja

London, 21. jun. — Nemški avtoritete v Belgiji so deportirale čez 75.000 delavcev iz Belgije v Nemčijo v maju in veliko število teh je zdaj uposlenih pri premeščanju tovarin in strojev iz Porurja v druge kraje, trdijo tukajšnji belgijski krogi. Premeščanje je sledilo silnemu zavezniškemu bombardiranju nemških industrijskih središč v Porurju iz zraka.

Cez 500.000 belgijskih delavcev so nacističke avtoritete že deportirale v Nemčijo. Skoro vsi za delo sposobni moški so bili odvdeni tja. Nacisti jim ne dajo niti prilike za poslopitev od svojih družin.

Drugo poročilo pravi, da civilisti iz bombardiranih nemških mest prihajajo v Belgijo. Bruselj, Liege in druga mesta so natrpana z nemškimi begunci.

Iz Francije je prišla vest, da so katoliški duhovniki in protestantovski pastirji protestirali pri Pierru Lavalu, načelniku francoskih delavcev v Nemčijo. Katoliški škofje v Verdunu, Nancyju in Bensenconu so v svojih pastirskih listih vernikom kritizirali konspiracijo francoskih delavcev za dela v nemških vojnih industrijah.

Amerika producirala 7200 letal v maju

Washington, D. C., 21. jun. — Donald M. Nelson, načelnik odbora za vojno produkcijo, je naznanil, da so ameriške letalske tovarne producirale 7200 letal v mesecu maju in s tem dosegle nov rekord. V tem številu so vključena bojna, vezbalna in transportna letala.

Slika kaže italijanske vojaške ujetnike v taborišču Atterbury, Ind.

Focke-Wulf znanega Goeringovega eskadrona. Letalo, ki je bilo pred nami, se je zrušilo in za njim še eno zadaj za nami in nekoliko proti levi. Oni aparat, ki je bil pred nami, je z gorečimi stroji padel v morje, zagrnjen v plašč črnega dima. Neko drugo letalo na levi se je stresalo in izgubljalo višino. Lovci okoli njega so ga ogrnili s s t r a š n i m ognjem in ga prisilili na tla.

"Kar se tiče lovecev", mu je pretrgal besedo poročnik Bone, topničar iz Templa, Okla., "ni smo nikdar videli ničesar, kar bi bilo mogoče primerjati s tem, kar smo doživeli pri napadu na tovarno Renault.

Krmarili smo s pravcem na Eiffelov stolp, katerega je bilo videti iz velike daljine. Tovarimo smo obsuli z bombami od kraja do kraja, toda ko smo krenili zopet domov, nas je spremljalo več ko 100 lovecev, ki so udarjali po nas in se pripelili k naši formaciji skoro do doma, dokler niso prispeli naši lovci in prevzeli boj. Topovi in strojne puške so bile razbeljene od streljanja in večina nas se po izkrcanju ni mogla niti držati na nogah zaradi prevratov, katere smo delali v zraku, ko smo bili v boju s sovražnimi lovci.

Poročnik Joy, pomočnik pilota, iz San Franciscia je nadaljeval pripovedanje: "Bili smo v prvi grupi bombnih letal, ki so napadla Nemčijo. O priliki prvega zračnega napada na Wilhemshaven smo bili v četrti vrsti (piloti zdaj nazivajo to mesto Wilhelmsbrunn). Vai smo bili ponosni na to, da so nas izbrali za ta napad. Štiri mesece so nas že srbele roke, da se posvetimo tudi 'Vaterlandu'. Cilj smo videli precej dobro in ga tudi strahovito obsipali z razstrelivi. Približno sto lovecev nam je prišlo nasproti, bili pa so nekoliko bojazljivi in si niso nič posebno prizadevali, da bi naše nove letalne stroje napadli.

"Najteži protivzračni ogenj smo doživeli o priliki prvega napada na Bremen", pravi Baldwin. "Baraza ognja je bila pred nami, kakor jeklen zastor pred črnim viharom oblakov iz sajastega dima. Ozirali smo se nanj in se vpraševali za začetkom, dali je sploh mogoče skozi tako stvar preleteti in ostati pri življenju.

"Toda šlo nam je vse po sreči", ga je prekinil Joy. "Jaz sem kar dvigal roke v zrak in zavpil Baldwinu: Kaj boš s tem?"

"Toda ne le, da smo prišli skozi", je nadaljeval Baldwin, "naš 'D for Dog' ni dobil niti najmanjše škrbe. Šrapneli so žvižgali okoli nas kakor tornado v smrekovem gozdu. Po tej skušnjavi smo bili prav posebno zadovoljni, da smo mogli razbijati Bremen z eksplozivnimi bombami. Toda verujte mi, oni protivzračni topničarji niso bili topničarji le za šalo."

Nato je razgovor zopet prešel na vprašanje lovecev in Bone je bil soglasen z vsemi svojimi tovariši, ko je izjavil: "Najhujše se je meni zdelo takrat, ko smo se udarili s Focke-Wulf aparati o priliki našega velikega napada na Kiel pred par dnevi. Bilo jih je najmanj dvesto, a naleteli smo nanje že, ko smo leteli nad Frijizkimi otoki. Pripelili so se na nas in nas spremljali nič manj nego dve uri in dvajset minut.

Niso se odmaknili od nas niti takrat, ko smo bili prav nad ciljem in se zvijali okoli njihovih lastnih protivzračnih šrapnelov. Gnetli so se okoli nas in včasih leteli prav izpod naših kril, tako da bi se jih bilo skoro morlo dotakniti z roko. Bili so brezobzirni in popolnoma brez vsakega premišleka. Podirali smo jih, ko

Američani v vojni

Žene vrše mnogo poslov na polju prometa

WASHINGTON (OWI). — Nikdo se ne čudi več, kadar vidi ženo, ki vozi desetonsko motorno vozilo na velikih cestah preko dežele. Američani doma ne gledajo več s presenečenjem na ženo, ki vozijo taksi avtomobile ali one, ki so postale prevzornice električne železnice. Na polju prometa so ameriške žene danes že močno udeležene. Zgodaj leta 1943 je bilo že 160.000 žena uposlenih v prometnih družbah in vsak dan dobivajo v njih delo nove ženske moči.

Prva reakcija na uposlitev žen v službi prometa so bile deloma hladne, deloma navdušene, toda prava ocena je dejstvo, da so skoro vse družbe, ki so prevzele ženske moči, zelo zadovoljne z njihovim delom.

"Edini, ki še dvomijo o uporabnosti ženskih moči, so oni delodajalci, ki jih še niso najeli in izurili," je izjavil predstavnik ameriškega Transit Association.

Neka izmed žena, ki so zdaj že približno desetina vseh nastavlencev pri podjetjih za transport z motornimi vozili, je v svojih osmih letih vožnje na cestah preko dežele prevozila 750.000 milj in to brez vsake nezgode, je izjavil ravnatelj velike avtomobilske transportne družbe.

Urad za vojaške transporte poroča, da uposlabo železnice več ženskih moči kot katera koli panoga drugih transportnih industrij. Office of Defense Transportation je izjavil, da bo na tem polju še velika potreba za ženske moči.

V mesecu januarju 1943 je 64% vseh naših podjetij udeleženih v lokalnem transportu, uposlabo ženske delavne moči. Kontrola, izvedena v zadnjem času, je pokazala, da imajo žene v prometnih službah v splošnem jako povoljne uspehe v pogledu varnosti.

Naborni urad ustanovi oddelke za sopsno uposlitev

Washington (OWI). — Sistem nabornih uradov je ustanovil oddelke za zopetno uposlitev, da zajamči vsakemu vojaku, pomorščaku ali marinarju za čas po vojni ali službo ali pa vsaj priliko za učenje; Office of War Information je izdal tozadevno poročilo o pravicah in predpravicah vpoklicanega moštva.

OWI poroča, da je bil ta oddelke ustanovljen zato, da bo "vsak moč, ki bo v redu odpuščen iz aktivne službe, gotovo dobil nazaj svojo staro pozicijo in jo tudi obdržal ali pa dobil drugo, ravno tako dobro in jo obdržal, oziroma ako je telesno onesposobiljen, da mu bo nudena prilika, da se na poseben način izuči; oni, ki bodo popolnoma nesposobni za delo, bodo pa sigurni, da bo poskrbljeno zanje na primeren način."

Odlitovanje ameriških vojakov v tuziški kampanji

Washington (OWI). — War Department je nedavno objavil imena častnikov in vojakov Zedinjenih držav, pridelenih zračnim silam severozahodne Afrike, ki so dobili odlikovanja za izredne letalske uspehe v teku tuziške kampanje. Sgt. Peter A. Lupica iz Brocktona, Mass., je dobil dva šopka hrastovih peres k zračni medalji, dočim sta poleg drugih dobila šopek hrastovih peres k zračni medalji First Lt. Paul A. Blaida iz Downers Grova, Ill., in Techn. Sgt. Robert J. Verlanic iz Anaconda, Minn.

Pomanjkanje delavcev v Nemčiji

Registracija delavcev v Holandiji in Belgiji

London, 21. junija. — Poročilo DNB, nemške častniške agencije, oddano po pariški radiopostaji, pravi, da so nacističke vojaške avtoritete v Holandiji in Belgiji odredile registracijo vseh mladih in za delo sposobnih moških. To pomeni, da bodo vsi poslani na delo v nemške vojne industrije, kjer je nastalo pomanjkanje delavcev kot posledica vpoklica nemških delavcev v vojaško službo.

Dekret glede registracije je bil objavljen v Haagu in Bruslju. Na temelju tega se morajo vsi moški v Holandiji in Belgiji v starosti 18 do 45 let prijaviti za dela v Nemčiji.

Holandska radiopostaja Orange v Londonu je opozorila holandsko ljudstvo na možnost nacističkih navalov na stanovanjska, da Nemci dobe tisoče moških, ki bi se upirali prisilnemu delu v nemških tovarnah.

Najzaupljivejše dnevne delavske vesti so v dnevniku "Prosveta". Ali jih čitate vsak dan?

Članica unije United Federal Workers nabira podpise na peticijo v kampanji za znižanje cen.

UNITED FEDERAL WORKERS OF AMERICA (U.F.W.)

MEMBER'S FUTURE!

SOSESKA

ANTON INGOLIČ

(Se nadaljuje.)

Nekateri so se na glas zasmeli; rekel pa ni nobeden nič, ker so ga vsi poznali. Lepo invalidnino je dobival, pa ni imel prihranjenega niti vinarja, vse je steklo po njegovem grlu in po grlu njegovih žena. Vendar se je Tomaž spet spravil pokonci in sedel k Pišornu ter začel vezati. Zaradi slabe luči in ker je bil že okrogel, je še manj videl kakor navadno, vendar je prav tako dobro vezal kakor ostala dva. To je bil posel, za katerega sta bili potrebni le spretni roki.

Mladi so že sedeli prav tesno skupaj, ker se je kup zmanjšal. Veronika je napeljala pogovor na to, da bi začeli pripravljati kako igro. Še dober mesec dni, pa bo glavno delo končano, medtem bi prepisali vloge, potem pa lahko takoj začno z vajami.

"A kaj naj igramo? Saj smo preigrali že vse, kar imamo v knjižnici?"

"Predlagali so to in ono. Ta je slišal o tej igri ali jo je videl kje, Trglavčnikov študent pa jih je tudi nekaj prečital. A pri sleherni je bila kako ovira: ali je bilo preveč oseb ali pa preveč sitnosti s kulisami ali karkoli. Končno so se zedinili na Finžgarjevo "Verigo". Predlagal je to, ki jo je videl v Dolni, kjer je delal dve leti za pomočnika. Povedal je vsebino in Veronika se je takoj zavzela zanjo. Trglavčnikov se je ponudil, da bo prepisal vloge. Naprosili bodo še učitelja, da jih bo učil.

Tako so končali s kožuhanjem, da sami niso vedeli kdaj in kako.

"Hitro smo opravili!" je dejal Koren in z zadovoljstvom obšel velik kup zvezane koruze in tudi precejšen kup tiste, ki bo prišla v koruznjak. Okrenil se je k Veroniki:

"Pojdi po južino; ljudje so lačni in žejni!"

Ženske so pograbile korušinje k stenam in pobrale iz njega po neprevidezni pomešane stroke. V tem je prišla Veronika s kruhom, jabolkami in vrčem jabolčnika. Kruh in vrč sta romala iz roke v roko, košarico jabolka pa je postavila na koruzo. Zapela je harmonika in fantje so se zavrteli z dekleti. Starejši so posedli v korušinje, opazovali mlade in se pogovarjali. Koren in Pišorn sta sklenila, da odločno zahtevata v soseski ureditev poti na gmajno. V Korenu je naposled dozorela misel, ki ga je mučila vse popoldne in ves večer: Pišorn bi bil vendar najboljši za Veroniko. Lepo kmetijo ima, trdno in upoštevanja vredno, pri soseski že dolgo delata skupaj, nič slabega ni reči o njem in ne o njegovi žlahti. Tisto, da bi grdo ravnal s svojo ženo, ki mu je pomladi umrla, je skuhala ljudska nevoščljivost! Otroka ima samo enega in tudi prestar je ni.

Veronika se je medtem vrtela v Tončevih rokah okoli ženina, ki ji ga je oče izbral. Sprva se je branila Tončevega močnega objema, naposled pa se je prepustila njegovim rokam. Dlačalo je po koruzi in otavi, ki je je bil poln senik nad skednjem. Ves čas nista spregovorila besedice, šele ko je Koren smel svetilko s stene v znamenje, da je veselja konec, jo je Tonč tesneje privil k sebi in jo vprašal:

"Pojutrišnjem pa bomo mi! Prideš!"

Veronika je prikimala in ga toplo pogledala, seveda bo prišla. Tonč pa je pristavil tiše:

"Moja Veronika! Ali ne?"

Veronika je zardela in se mu izvila.

"Hvala vam, pa drugič spet!" se je zahvaljeval Koren kožuhačem in jim svetil po dvorišču.

Zunaj je bila trda tema. Zvezde so sicer migljale nekje visoko, a mesec še ni izšel. Tonč je še ujel priliko, da je stisnil Veroniki roko in ji želel lahko noč.

Za Korena je bila noč lahka; zadovoljen je

bil, da si je našel pravega zeta; Veroniki je bila lepa, a zatisnila je oči šele, ko so se začeli oglašati prvi petelini.

DRUGO POGlavJE

Komaj so koruzo potrgali, skožuhali in jo obesili pod kap ali spravili v koruznjake, že jih je čakal krompir, da ga skupljejo in zvoziijo domov. Pri Korenu so imeli vsak dan tri, štiri težake, pa so še zaostajali. Saj je bilo še toliko drugega dela; požeti je bilo treba koruznico in jo postaviti v stave, potrgati fižol, spraviti buče in posejati ozimino. S Tomažem tako ni bilo že od nekdaj nič, to jesen je še redkeje prijel za delo.

Koren mu je že drugič dal razumeti, da ne bo trpel njegovega pohajkovanja.

"Tomaž, tako ne bo šlo. Nekaj boš moral tudi ti pomagati. Vsaj koruznico bi lahko šel postavljati v stave!"

Tomaž pa je mignil z rameni in se okrenil, da bi odšel.

"Ješ pa, ti in oba otroka!" je oče še vrgel za njim.

"Jesti si že zaslužim, Jokec prav tako, Miciki pa menda ne boste sponašali!" je odvrnil Tomaž skoraj osorno in se potegnil skozi kolarnico.

Z njim ni bilo nič. Delal je, kar in kolikor se mu je ljubilo. V začetku meseca, ko je dobil invalidnino, ga po več dni ni bilo iz gostilen. Včas, to je bilo redko, se je pa lotil vsakršnega dela, tudi takega, kakršnemu ni bil kos. Največ pa je preždel v koči na sadovnjaku.

Ker je bilo težko zaradi težakov, mu je Koren čez nekaj dni povedal še bolj naravnost:

"Če je tako, pa napravi v koči prostor, da si doblim gostače, ki nam bodo delali!"

Tomaž, ki je sedel pred kočo in se grel na soncu, so očetove besede zbudile, da se je naglo dvignil. Bil je majhen in čokat, širokega koženega obraza in niti zdaj, ko se je zravnal, ni segel očetu do ramen.

Uprl je vanj medle oči in siknil:

"Saj vidite, da sem na pol slep!"

Koren se je obrnil vstran in dejal nekoliko mijeje:

"Vino in ženske vidiš še predobro! To in ono bi že lahko napravil!"

Tomaž je hotel še nekaj ziniti, a je zamahnil z roko in se pognal proti kolarnici. Ker ni pazil, je zadel ob polomljeno kolo, ki ga je prej pustil Koren pri vratih, in telebnil na tla. Hitro ga je pobral, zaklel in se tipaje preril med vozovi na dvorišče.

Tri dni ga ni bilo domov.

Prvi dan je hlastno vtilval vase slabo Skledarjevo vino, razbijal po mizi in klical s ceste znanca, ki jih je prepoznal po koraku ali glasu.

"Nace, pridil na požirek! Kaj boš hudčica delal! Prišla bo vojska, vzela ti bo oči, pa ti bodo domači še kruh sponašali. Na, sedi in pij!"

Poyabljeni je sedel in spil.

"Se en liter, Skledar," je kričal, ko je zvalil v gostilno še dve ženski, "prinesi in napiši! V ponedeljek dobim tiste proklete krajcarje! Naj jih hudič vzame, če mi je že vzela oči!"

Proti večeru je bil tako pijan, da ni spravil iz sebe nobene besede več. Sedel je sključen za mizo, kimal in buljil pred sebe. Oči je imel še bolj kalne, rjavosivkasto brado pa razmršeno. Kolikor se je videlo na obrazu kože, je bila mrtvaško bleda. Bil je kakor stavec, ki je silil v grob, čeprav mu je bilo v resnici komaj štirideset let. Če ga je kdo nagovoril, je dvignil svoje kratke noge, si segel v oči, kakor bi si hotel obrisati solze, potem pa skrčil roke v pesti in zažugal tja nekam proti Italijanom.

(Dalje prihodnjič)

ENJOYING WAR-TIME-OUT as a "castaway," Sgt. Charles Gardocki decks himself out as Robinson Crusoe and poses before his coconut shack on a Pacific island. Other servicemen approved the idea highly and built similar huts during brief relief from fighting.

Z ozirom na Vašo velenjeno ženitno ponudbo drzne se tudi moja malenkost vstopiti v brezdvomno številan krog Vaših čestilcev ter Vam ponuditi svojo sliko. Glede premoženja se ne morem meriti z Vami, vendar so mi kljub temu dane možnosti, da Vam, ne da bi se upoštevalo Vaše imetje, ustvarim najlepšo bodočnost. Toliko danes. Vse drugo pozneje, ako najdem v Vaših očeh milost ugodnega odgovora.

V največjem spoštovanju se Vam globoko klanja preudani

hranil. uradni v K. . . Janko Krajnik,

Papir je zdrnil na tla. . . Nesrečno deklo se je v obupnem pridušenem joku vrglo na posteljo.

Žagar in njegova žena, ki sta že pogrešila svojo hčer, sta jo iskala v pivnici, na dvorišču pri hlapcih in pri deklah v hlevu, toda povsod brez uspeha. Slednjič sta jo vendar našla v njeni sobici, ko je še vedno bridko ihtela in trgala iz albuma slike kar po vrsti drugo za drugo.

Roditelja sta jo vsa v skrbeh obsula z vprašanji, kaj za božjo voljo se ji je vendar zgodilo.

Dolgo nista mogla dobiti nikaškega odgovora. Končno je Minka uvidela, da to starem ne more in tudi ne sme ostati prikrito. Obrisala si je solze in odkrito, kakor pri spovedi začela pripovedovati, s kakšnim namenom je objavila v časopisu ženitno

ponudbo in kakšen uspeh je dosegla prav danes.

"Pomislite, mati, da je on-tak . . .!"

Iznova so jo polile solze.

"Oj ti nesramnež, sleparski škric, grda hudoba!" se je v silni ogorčenosti zgražala mati.

Oče pa se je pogladil po tolstem trebuhu in se prav sladko zakrohotal:

"Ha, ha, ha, Minka, ali ti nisem vedno pravil? E, jaz dobro poznam take ptice. Denar, ta mu diši, kaj mu je mar ženska! Sicer pa, dekle moje, bodi hvaležno, da se je še pravočasno razkrinkala ter prefrignila ptiček. Pomislil, kakšna revica bi bila poleg njega vse svoje življenje! O, sedaj naj se le obriše zate in za tvoj denar! Pri prvi priliki mu dam breco, da jo bo pomnil še tri dni po smrti. Ti pa, Minka, bodi vesela! Snubačev boš imela še na kupe, izbrali bomo pa le takega, ki te bo mogel posaditi na kaj in bo res vreden tebe in tvojega denarja!"

Še dolgo so potem razpravljali vsi trije o tem najnovejšem dogodku in se končno zedinili v toliko, da se Janku, ko se prvič prikaže, enkrat za vselej pokažejo vrata.

Janko pa, ki ni niti najmanje slutil, kaka grozna nevihta se zbira nad njegovo ubogo glavo, je prišel takoj drugi večer k Žagarju. K njegovi sreči ni bilo doma ne očeta, ne matere, odpeljala sta se v mesto.

Minka se je mudila v kuhinji

ter se razgovarjala s svojo sestrično, sosedovo Jerico, ko je vstopil Janko.

"Dober večer, dušica," je smehljaje pozdravil svojo zaročenko, a ona ga je ošvignila s tako srepim pogledom, da je Janka zabeležilo prav do globočine srca.

"Minka, srce moje, kaj ti je vendar?"

"Poberi se mi izpred oči, nesramnež, fej," je s tresočim glasom zakričala Minka ter zbežala iz kuhinje.

Janko je pobledel kakor zid in se ozrl v Jerico z izbuljenimi očmi, ki so izpraševale molče: "Povej mi kaj to pomeni?"

Jerici je bila vsa zadeva seveda dobro znana in z Minko vred je obsojala Jankov egoizem. A zdajci se ji je zasmilil ubogi mladenič, in ne da bi mu rekla žal besedo, mu je na kratko pojasnila celo stvar.

Janku so se pošibile noge in naslonil se je ob zid . . .

"Zdaj pa, gospod Krajnik," je hitela Jerica, "svetujem vam, da izginete hitro! Oče in mati se vrnetva vsak čas in če vas zalotita tu, gorje vam!"

Janko se je brez besed izmuznil skozi vežo in se opotekal po dvorišču . . .

Pred dvoriščnimi vrati pa je postal, kot da bi hotel razbrati vse svoje misli in preudariti, je li vse to kruta resnica ali le grozne sanje.

V tem trenutku pa od veže nekaj v zraku zavrži in — že prileti k Jankovim nogam nesrečni album, ki trešči ob tla tako močno, da se baršunasta stran polnoma odtrga in odrči daleč.

Kaj se je v tem trenutku vršilo v Jankovi notranjosti, si lahko predstavljamo vsaj površno; nemogoče pa je živjeti se v ta besni orkan obupa, žalosti, jeze, kesanja in sramote, ki je divjal v Jankovem srcu. V nekaki omotici je otipaval svoje žepne, hoteč najti revolver, ga izprožiti in napraviti vsemu konec; a revolverja ni bilo nikjer.

Ko je vstopil v svoje stanovanje, je telebnil na stol, poln roko na razbeljeno čelo in iz se mu je glas, ki je bil še najbliž podoban volčjemu tuljenju.

Par trenutkov nato se od vrata njegove sobe. Vstopila stara postrežnica. Napol obličena, držeč luč v roki, je s plinimi očmi buljila v Janka:

"Gospod Krajnik — ljubi B — ali ste vi tako neusmiljeno kričali? Ali vam je slabo?"

"Kdo vas je klical? Bežite izpred oči, sicer vas suhem skazi vrata," je zakričal tako daleč, da se je postrežnica stresla kakor trepetlika in je bilo po vo čudo, da ni izpustila svetilke iz rok.

Ženica je bila trdno prepričana, da je Janko zblaznel. Ob njem jo je smrtni strah, da se z njo ni šaliti. Prav lahko ustreliti ali zadavi.

"Go-spod Kraj-nik," je jecala v pretrganih stavkih ter previdno bližala vratom, "opazite, nisem vas mislila žaliti! Hotela sem vam samo povedati, da je tu na mizi eno pismo, vas in deček, ki je to prinesel, je rekel, da ga morate prebrati še danes. Lahko noč!"

(Dalje prihodnjič.)

AGITIRAJTE ZA PROSVETO

Razni mali oglasi

Delo dobe moiki

PROSTO VOZŃJO

WAITERS\$250.00 Mont

DISHWASHERS\$250.00 Mont

PANTRY MEN.....\$250.00 Mont

YARDMEN\$250.00 Mont

Prosto vožnjo. Hrano in spate s sobo za delo na konstrukcijski delovni bazi v severnem delu kantinenta. Morate imeti rojstni list Državljanске papirje ali pa zapre seženo izjavo; in biti vojaški prosti.

Prijavite se takoj pri:

OLYMPIC COMMISSARY COMPANY

302 South Canal st., Chicago

TISKARNA S.N.P.J.

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmernne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue - - Chicago 23, Illinois

TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklopu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prišteje eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k oni naročini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.50 na tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vroška reči, da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnika.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrul. države in Kanada \$6.00	Za Clonco in Chicago je \$7.50
1 tednik in 4.00	1 tednik in 6.50
2 tednika in 8.00	2 tednika in 11.00
3 tednike in 12.00	3 tednike in 17.50
4 tednike in 16.00	4 tednike in 24.00
5 tednikov in nič	5 tednikov in 30.50

Za Evropo je \$9.00

Isposlajte spodnji kupon, priloge potrebno vsoto denarja ali Money Order v plačilu in si naročite Prosveto. List, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave. Chicago 23, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1) Ime Čl. druživa št.

Naslov

Ustanvite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledočih članov moje družine:

2) Čl. druživa št.

3) Čl. druživa št.

4) Čl. druživa št.

5) Čl. druživa št.

Mesto Država

Nov naročnik Star naročnik

Šopek samotarke

Manica Komanova

(Nadaljevanje.)

NESREČNI ALBUM

Komaj je bila doma, že se je izgubila v svojo sobico, da nemotoma ustreže svoji radovednosti.

Odpre prvo pismo in seže po sliki. Slika je predstavljala moža kakih štirideset let, s prijaznim obrazom in dolgo, črno brado. V priloženi ponudbi je navajal, da čeravno ima svojo cvetočo mladost že za seboj, zagotovi svoji bodoči ženki najlepšo bodočnost, ker poseduje več obširnih posestev in poleg tega se bavi še z neko veliko, jako dobičkonosno kupčijo.

"Ha, ha," se je zasmejala Minka. "Bavi se s čimer hočeš, to me ne briga. Glavno je, da imaš toliko človeški obraz, da te smem vložiti v album!"

Odprla je drugo pismo in izvlekla iz njega sliko zelo mladega, golobradega fanta, z dolgimi, polizanimi lasmi. V svoji ponudbi poroča, da uraduje pri nekem velikem podjetju in da ima lepo bodočnost pred seboj.

Ima jako bogatega strica brez otrok, po katerem bo on, kot edini dedič, dobil vse njegovo ogromno premoženje.

Minka je zopet prasnila v glasen smeh:

"No, no, tvoj stric naj se le dolgo veseli življenja, meni zadostuje tvoja slika!"

Sedaj je prišlo na vrsto tretje pismo. Pisava na ovitku se ji je zdela nekam znana, toda preveč je bila radovedna, da bi premiš-

ljevala, kje je že videla tej enatrotok, po katerem bo on, kot edini dedič, dobil vse njegovo ogromno premoženje.

Na mah je pretrgala ovojnico in segla po sliki.

Ali—križana gora—kaj pa je to?

Roke ji odrevene, na čelo ji stopa mrzel pot . . .

Ali bedi ali sanja . . . ? Moj Bog, to je—on—to je—Janko!

Z mrzlično naglico seže po priloženem besedilu in preleti naslednje vrstice:

Dražestna gospical

Članice unije Air Line Mechanics, ki delajo v tovarni Chicago & Southern Air Lines, Memphis, Tenn.

BOOKS BY LOUIS ADAMIC

- Cradle of Life \$2.50
- From Many Lands 3.50
- Grandsons 2.50
- Laughing in the Jungle 3.00
- My America 3.75
- Native's Return 2.75
- Two-Way Passage 2.50
- What's Your Name? 2.50

Order from
Proletarec
2301 South Lawndale Avenue
Chicago 23, Ill.